

11-625.982

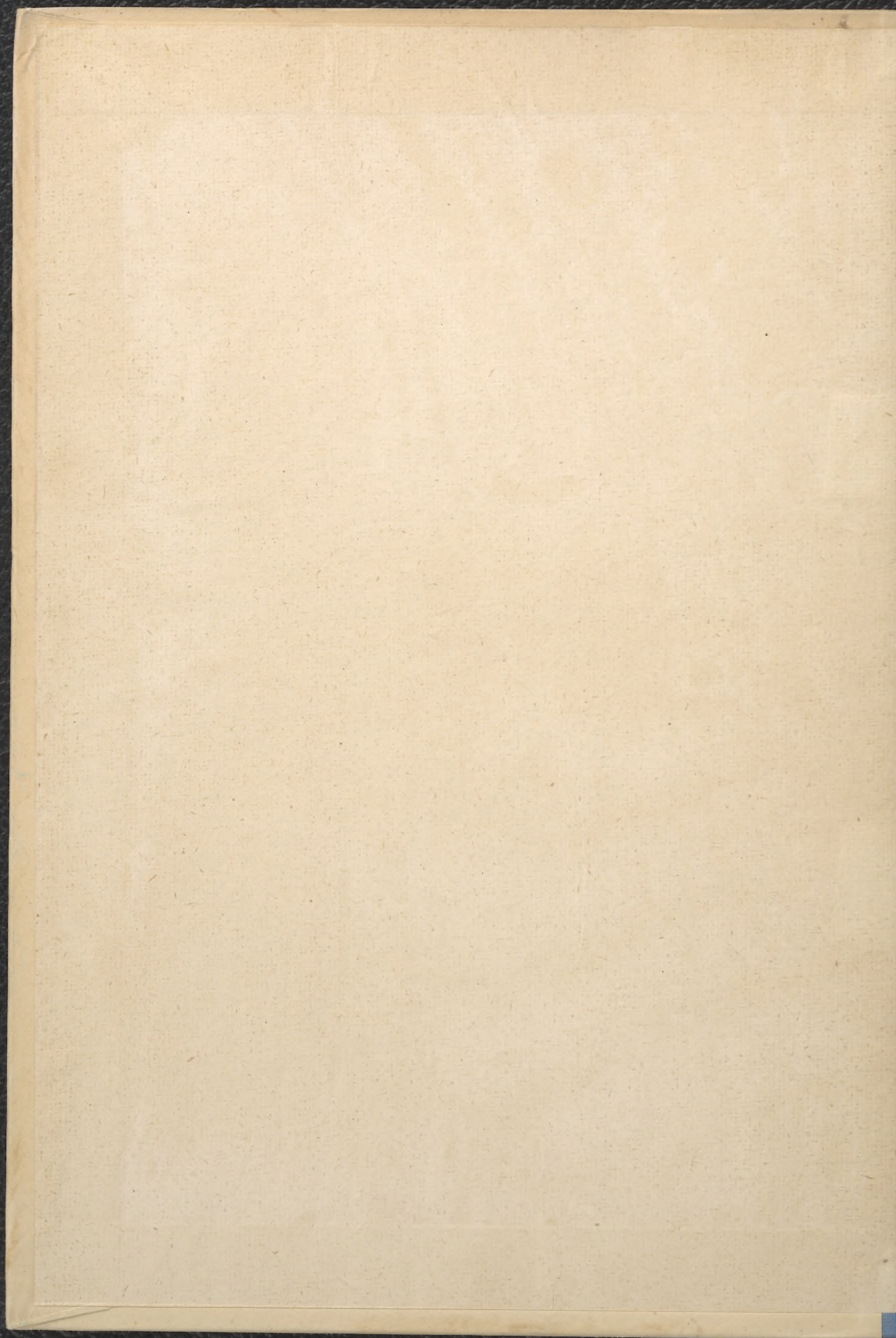
2000

WANDA FOLTAŃSKA

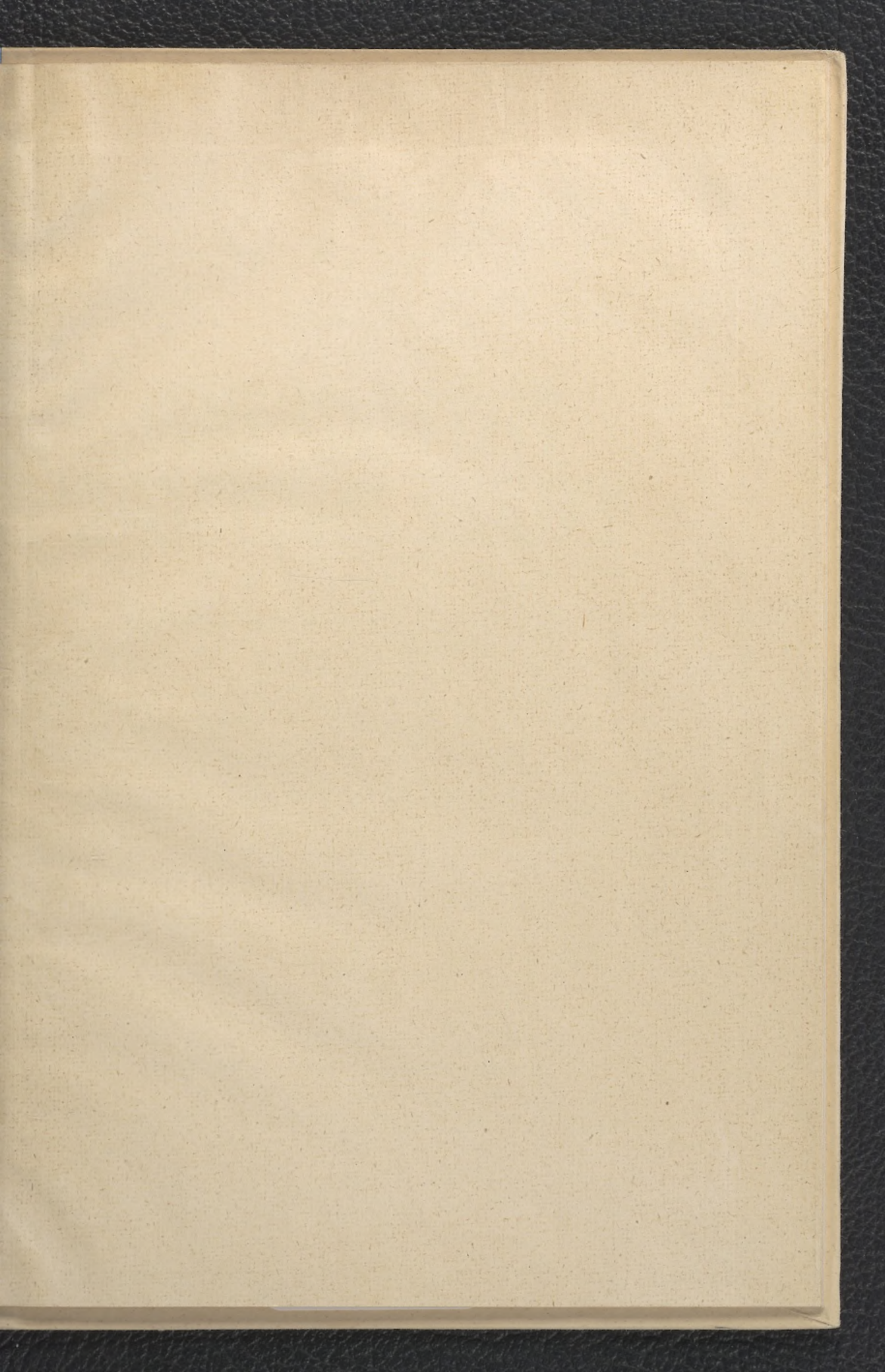
JAK WOJTUŚ ZWIEDZAŁ ŚWIAT

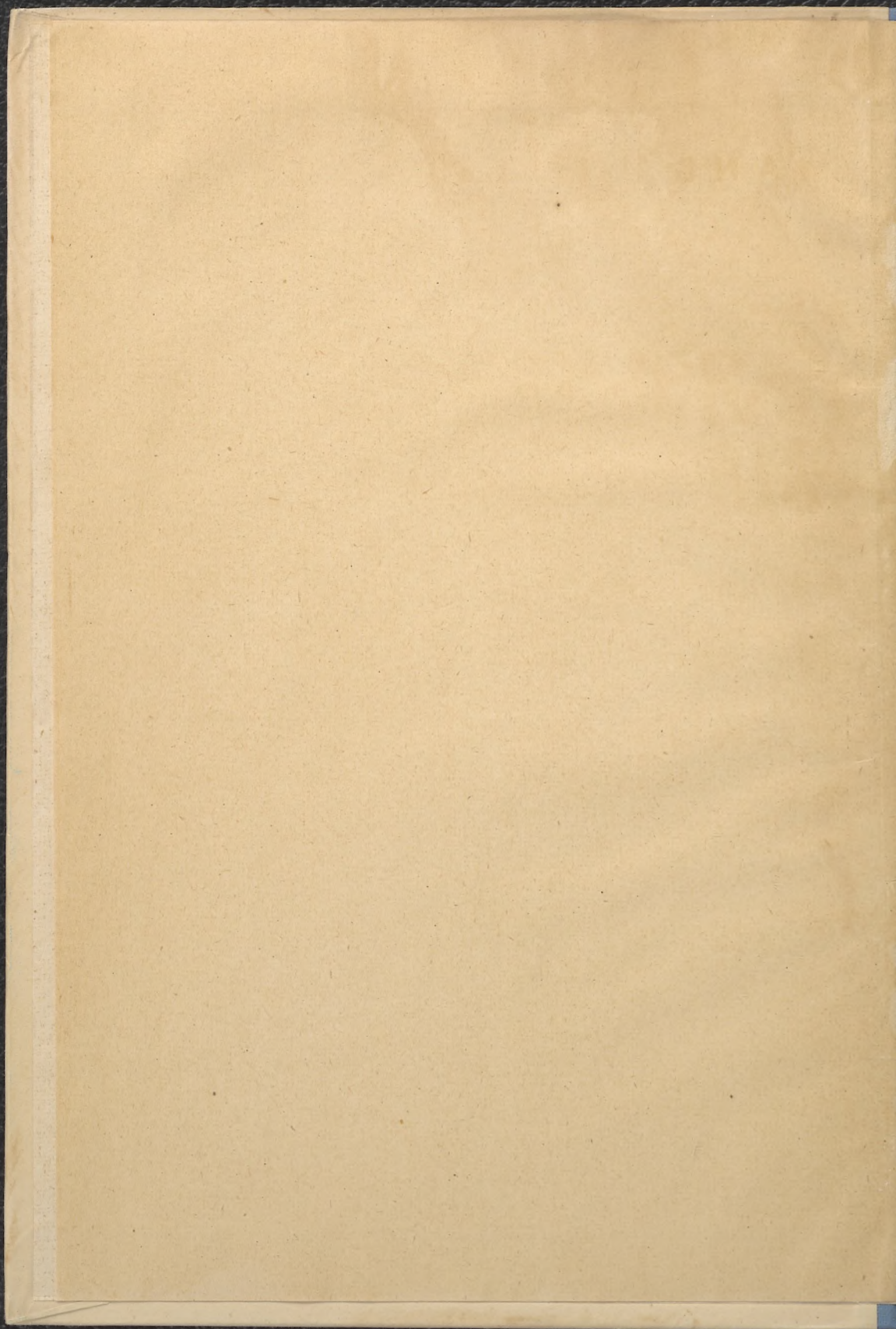

WANDA FOLTAŃSKA

JAK WOJTUŚ ZWIEDZAŁ ŚWIAT

Powiatka wierszem dla małych dzieci

Ilustrowała Józefa Czerwińska

MCMXXXVII
WYDANE NAKŁADEM WŁASNYM
SKŁAD GŁÓWNY
W KSIĘGARNI TULASIŃSKIEGO W WARSZAWIE

PRAWA AUTORSKIE ZASTRZEŻONE.

II-625,982

Druk. „Bluszcz”, Warszawa.

W O J T U Ś

Był sobie raz chłopczyk —
Wojtuś miał na imię —
wesoły, jak rybka
w srebrnych wód głębinie.
Oczy miał niebieskie,
buzię — jak pąk róży.
Był to chłopczyk dzielny —
choć jeszcze nieduży —
i ogromnie żywy.
To śpiewał, to skakał,
to z kotkiem się bawił,
to z kurkami gdakał,
to znowu po polach
za zajączkiem hasał,
albo z pastuszkami
białe gąski pasał.

Dzień cały był w ruchu,
nie spoczął ni chwili,
znali go więc wszyscy
i wszyscy lubili.

WOJTUŚ POSTANAWIA ZWIEDZIĆ ŚWIAT

Dnia jednego Wojtuś,
powróciwszy z łąki,
gdzie zrywał dla mamy
szafirowe dzwonki,
powziął śmiały zamiar
ruszyć w świat daleki:
za lasy, za góry,
za nieznane rzeki.
Słyszał od swej niani
i od ludzi obcych
cuda o tym świecie;
więc, jak każdy chłopczyk,
zapragnął zobaczyć

bardzo, z całej mocy
te czary i dziwy —
świat baśni uroczy.
Dziś już nie wyruszy:
wieczór, a wieczorem
wie, że niebezpiecznie
jest wędrować borem.
Lecz jutro, jak tylko
jasne słońce wstanie,
prędko się ubierze,
raz, dwa — zje śniadanie
i, nie mówiąc kiedy
powróci nikomu,
na poznanie świata
powędruje z domu.

WOJTUŚ NIEDŁUGO JUŻ WYRUSZY W DROGĘ

Gasną rebrne gwiazdy,
złote wschodzą zorze.

Za ogrodem wieśniak
już swe pole orze.
Obok chaty kogut
na chróścianym płocie
— Kukuryku! — pieje.
Szczęść Boże w robocie!
obudził się Wojtuś
i oczki przeciera.
Chce mu się spać jeszcze —
tak, to prawda szczerą,
lecz słońce ci dłużej
spać nie da, leniuszku.
Czekaj, niech no tylko
zobaczy cię w łóżku,
pospieszy co prędzej,
przy tobie usiądzie
i dotąd całować
i pieścić cię będzie,
i dotąd, twą buzię
barwić koralowo,

aż oczki chabrowe
otworzysz na nowo.
Więc bądźmy cierpliwi:
nasz Wojtuś wnet wstanie
i tak, jak nam przyrzekł,
zje prędko śniadanie
i w drogę wyruszy.
My za nim ruszymy
i to, co on ujrzy,
również zobaczymy.

WOJTUŚ JEST JUŻ W DRODZE

Kuka kukułeczka
na wysokiej sośnie —
wtórują jej ptaszki
zgodnie i donośnie,
wtórują chrabąszcze
i brązowe bąki,
i Wojtuś, wsunąwszy

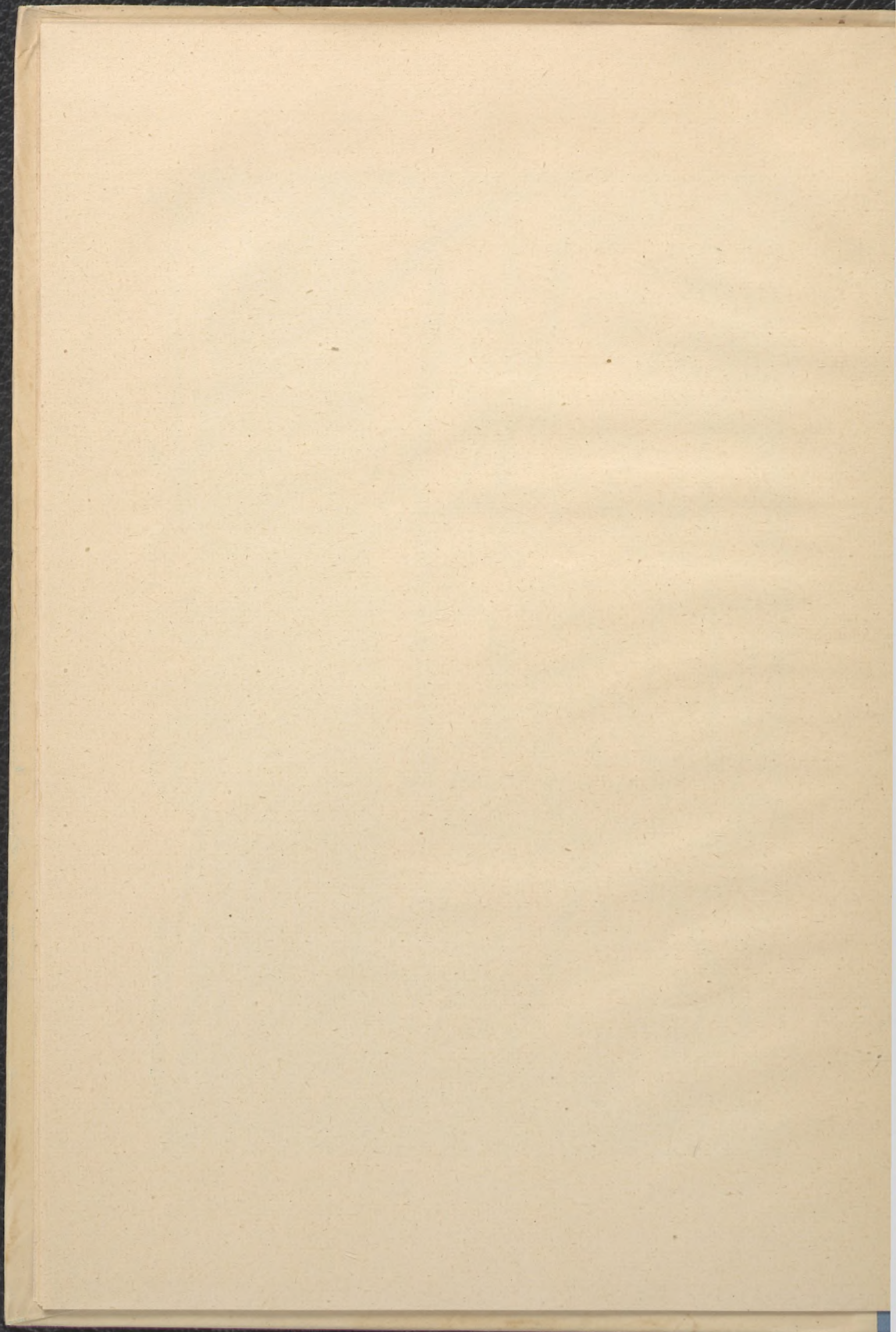
rączkę do kieszonki,
wtóruje jej, główkę
podniósłszy do góry:
— Kuku — kuku — kuku —
po raz nie wiem który.
A więc mały figlarz
jest już na wędrownicy.
Biały kapelusik
na niedużej główce,
majteczki, koszulka,
krawacik wiązany —
tak wybrał się w drogę
nasz Wojtuś kochany.
Przed godziną może,
jak wyruszył z domu,
Lecz kiedy powróci
nic nie rzekł nikomu.
Gdy przyszedł do lasu,
spędził z drzewa kruka,
a teraz w najlepsze

I w rączyny klaska

z kukułeczką kuka.
Patrzy ptaszek, słucha
i pojąć nie może,
kto z nim razem kuka
w jego pięknym borze.
A nasz Wojtuś dumny,
że zadziwił ptaszka,
tupie nożętami
i w rączyny klaska.
— Szkoda, że cię z sobą
wziąć, ptaszku, nie mogę —
zawołał — i dziarsko
ruszył w dalszą drogę.

WOJTUŚ NAD BŁĘKITNĄ WODĄ

Szedł, szedł, wreszcie stanął
nad błękitną wodą,
gdzie rosły paprocie
i mchy z siwą brodą.

Woda była stawem,
lecz on, dobry Boże,
staw wziął za prawdziwe,
najprawdziwsze morze.
Po wodzie pływało
białych kaczek stado,
jak zwykle, trzymając
się razem gromadą.
— To pewno królewny,
w kaczki zamienione,
z czarodziejskich zamków
przybyły w tę stronę —
pomyślał, więc cicho
kryje się wśród trawy,
co będą robiły —
ogromnie ciekawy.
Wtem strzał z palnej broni
tuż, tuż się rozlega...
Wyskoczył nasz Wojtuś,
do stawu podbiega

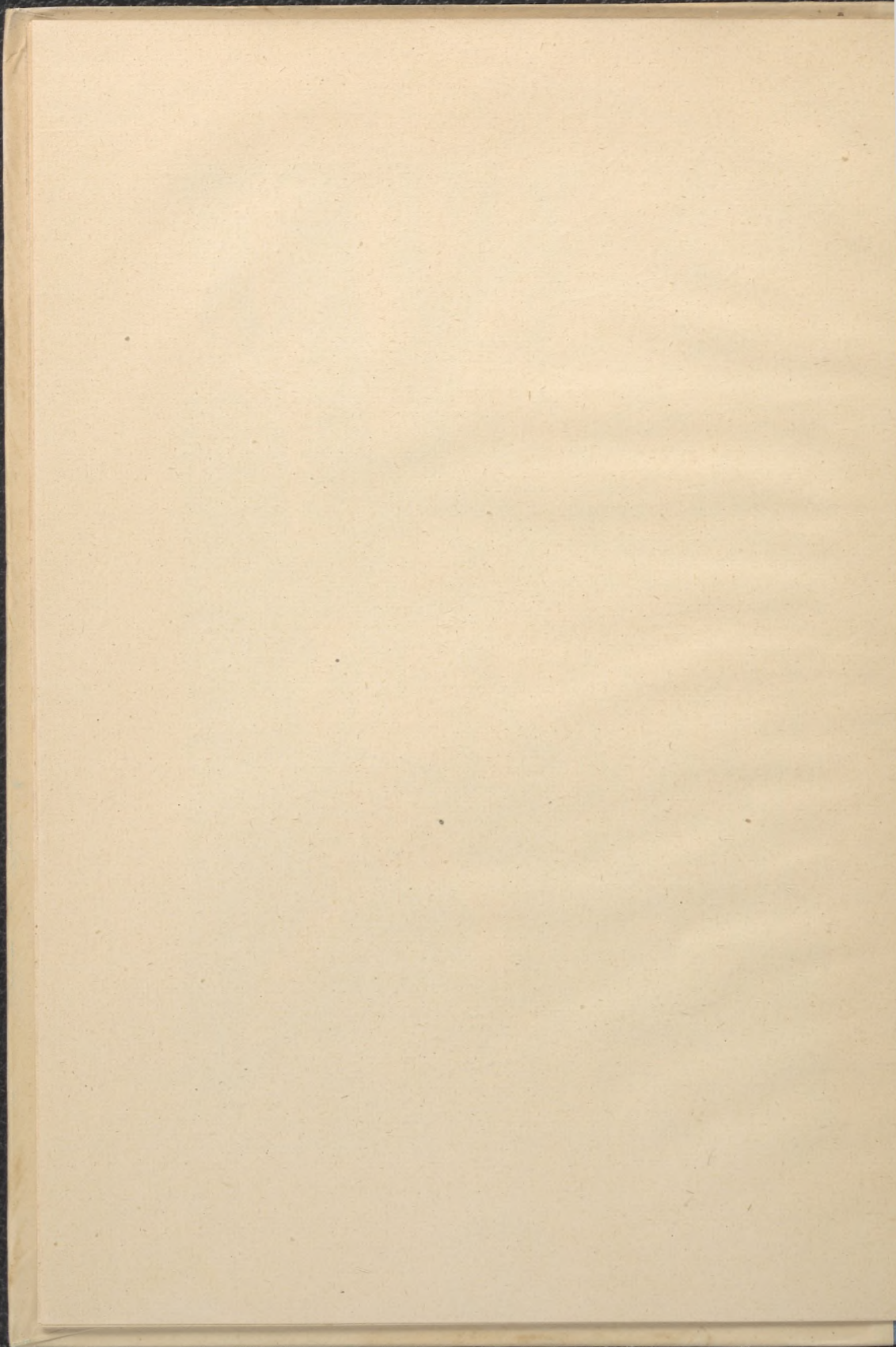

Wyskoczył nasz Wojtuś

i patrzy zdziwiony,
i oczom nie wierzy:
myśliwy raz, drugi,
z dubeltówki mierzy.
Porwały się ptaki
z żalosnym okrzykiem
i znikły, a strzelec
sam został z chłopczykiem.
Lecz Wojtuś — zgorszony —
znać go nawet nie chce,
skręca w bok i oto
znowu jest na ścieżce.

WOJTUŚ ZNAJDUJE MUCHOMORY

Przeszedł leśną dróżką
kawałek już spory,
gdy spostrzegł pod drzewem
wielkie muchomory.
Przystanął, popatrzył

i pomyślał sobie:
— Z jednego z tych grzybów
smaczny obiad zrobię.
Wiedział jednak o tym,
że grzyby jeść można
tylko gotowane,
lub, jak gęsi, z różną.
Teraz piec nie będzie,
a więc — prosta rada:
schyla się i grzyba
do kieszeni wkłada.
Idzie dalej zwawo,
rozgląda się w koło.
Jest już trochę głodny,
lecz gwizdże wesoło;
gwizdże, przyśpiewuje
i myśli, że przecie
nie sam las jest tylko
na szerokim świecie,
że wkrótce zobaczy

już zamki wspaniałe,
a w nich — tak, jak w baśni,
paziów hufce całe.
Więc idzie ochoczo
coraz szybszym krokiem,
ażeby do domu
powrócić przed zmrokiem.

WOJTUŚ ZA ŁASEM

Las skończył się wreszcie,
lecz nasz zuch kochany
zamiast pięknych zamków
zobaczył znów łany,
za łanami dwory
i dworki bielone,
owocowe sady
i chaty omszone.
Aż krzyknął z podziwu:

— To wszystko mi znane!
lecz gdzie są królewny,
zamki pozłacane?
Gdzie smoki, strzegące
marmurowych schodów?
Gdzie bramy świecące
zaklętych ogrodów?
Gdzie, nianiu, twych baśni
cuda, czary, dziwy?
Ten świat tu, za lasem,
to jest świat prawdziwy!

SPOTKANIE I ROZMOWA WOJTUSIA Z DZIADKIEM

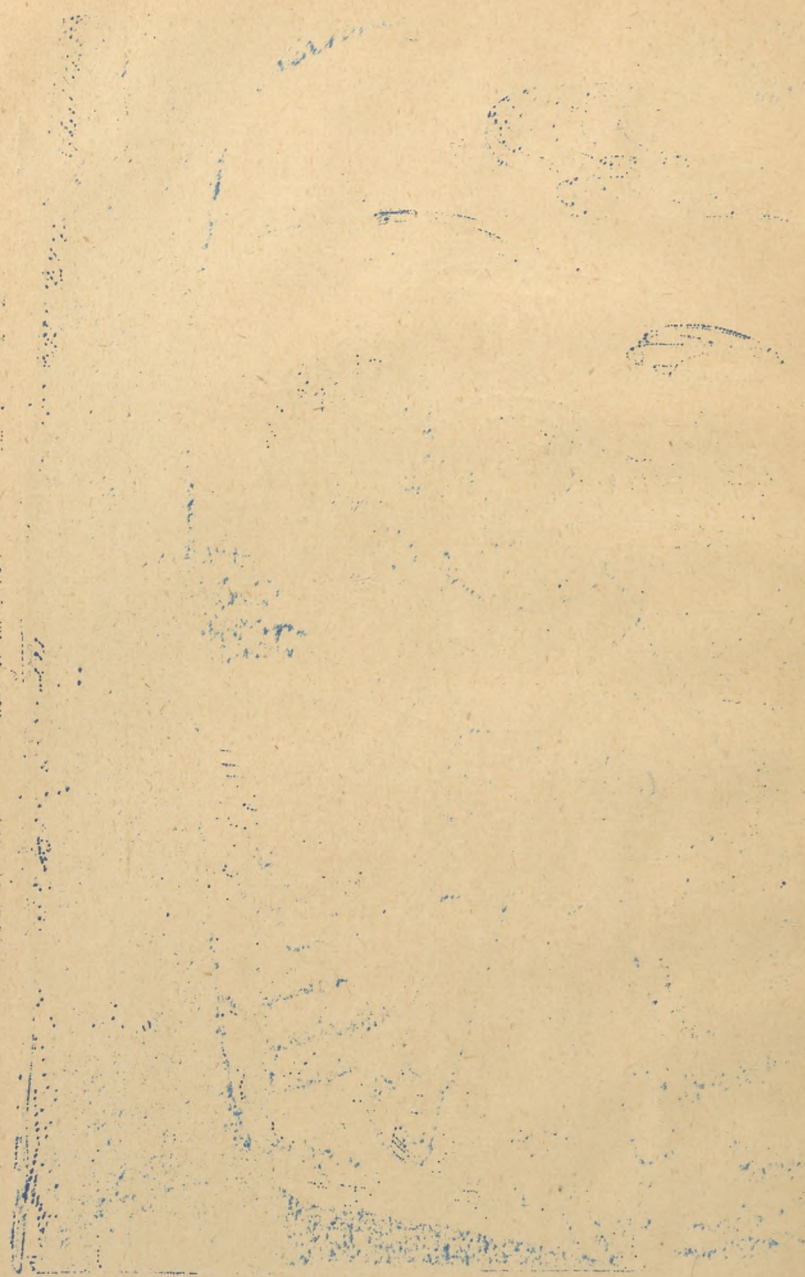
Duma zasmucony.
Wtem patrzy: spod krzyża
stary, siwy dziaduś
ku niemu się zbliża.
Kij sękaty w dłoni
i torba łątana

To wszystko mi znanel

1872 v. 1 p. 101

naszemu zuchowi
wydaje się znana.
Na twarz więc spogląda
i pyta zdziwiony:
— Skądżeście to, dziadku,
aż w te zaszli strony?
Wszak wyście, staruszkę,
zza lasu, z nad rzeki,
po cóż więc idziecie
w taki świat daleki?
— Skąd ja tu, Wojtusię,
dziwić się nie trzeba:
ubogi wędruje
za kawałkiem chleba.
Lecz co ty tu robisz
sam jeden za lasem?
Czyś ty, mój maleńki,
nie zabłądził czasem?
— Zabłądził... cóż znowu!
Nie, moi kochani,

ja świat idę zwiedzić.
Słyszałem od niani
o zamkach, strzeżonych
przez smoki dwugłowe,
o rzekach, na których
są mosty tęczowe,
o śpiących królewnach
i wrózkach sędziwych,
więc chciałem zobaczyć
te czary i dziwy.
Lecz, miły mój dziadku,
zawiodłem się srodze:
nic nie zobaczyłem
z tych cudów po drodze.
— Nic nie zobaczyłeś,
przeszedłszy pół mili?
Niejedno widziałeś
i widzisz w tej chwili.
Bóg przystroił ziemię
w kwiaty, złote zorze —

piękniej, niż ktokolwiek
opowiedzieć może.
Nie ma żadnych czarów
i smoków, kochanie,
baśnie dla zabawy
prawia stare nianie.
Lecz proszę, spójrz tylko
uważnie wokoło,
posłuchaj, jak ptaszki
śpiewają wesoło.
Przyjrzyj się, jak piękne
są te złote łąki,
łąki pełne kwiatów
i las rozegrany,
te wody srebrzyste
o nieba lazurze
i samo to niebo
tam wysoko, w górze.
Przyjrzyj się uważnie,
a pojmiesz, mój mały,

że nad baśń piękniejszy
jest ten świat nasz cały.

WOJTUŚ POSTANAWIA WRÓCIĆ DO DOMU

Słucha Wojtuś, poczem
pyta — A nie wiecie,
czy nic więcej nie ma
na tym naszym świecie,
tylko to, co widzę
dziś już po raz wtóry?
— Są, są, mój maleńki:
miasta, morza, góry.
Są w miastach kościoły
i wieże wysokie,
kwieciste trawniki,
ulice szerokie;
są nawet i zamki
o schodach z granitu,

o ścianach z marmuru
i oknach z błękitu.
— No, to idę, dziadku —
rzekł Wojtuś ochoczo.
— A czy to daleko?
Czy zajdę przed nocą
i wrócę, gdy złego
nic mi się nie zdarzy?
— Oj, mały głuptasku.
co ci się też marzy!
Daleka to droga,
daleka i długa.
Minęłaby doba
i jedna i druga,
minęłoby pewnie
i tygodni wiele
zanimbyś ty ujrział
wieże na kościele
stołecznego miasta.
Gdy urośniesz duży,

to wtedy pomyślisz
o takiej podróży.
Zadziwił się Wojtuś,
lecz słuchać wypada —
uwagi dziadusia
w swej główce układa.
Rozumie, że jednak
nie zmarnował czasu,
udając się w podróż
choć tylko do lasu.
Dalej już nie pójdzie,
wie, że pójść nie może,
wszak mógłby zabłądzić
sam w nieznanym borze...
Powróci do domu,
jak mu dziaduś radzi.
Dziaduś go napewno
z lasu wyprowadzi.

WOJTUŚ WRÓCI DO DOMU, LECZ PRZEDTEM ZJE OBIAD

Powróci, lecz teraz
posilić się trzeba;
czym tylko? wszak z domu
zapomniał wziąć chleba.
Ach, prawda! w kieszeni
ma wielkiego grzyba—
zjedzą po połowie,
posilą się chyba.
Z tryumfem więc grzyba
z kieszeni wyjmuje,
ogląda i grzecznie
nim dziadka częstuje.
— Surowy — uprzedza,
lecz zapalki macie.
Jak grzyby piec, na tym
z pewnością się znacie.
Nazbieram więc chróstu,
ogień rozpalimy

i smaczną potrawę
raz, dwa — przyrządzimy.
— Chłopcze, to muchomor,
a nie grzyb prawdziwy! —
ze zgrozą zawołał
staruszek sędziwy.
— Wyrzuć go czym prędzej
i ręce w strumyku
idź umyj, a potem
wróć do mnie, chłopczyku.
Mam w podróżnej torbie
spora kromkę chleba —
zjemy, posoliwszy,
przykładnie, jak trzeba.
Wojtuś bez namysłu
do strumyka spieszy,
że spotkał dziadusia —
ogromnie się cieszy.
Po umyciu rączek
przy staruszkowi siada

i chleb posolony
ze smakiem zajada.

WOJTUŚ WRACA DO DOMU

Gdy zjedli, rzekł dziaduś
z figlarnym uśmiechem:

— A teraz, mój zuchu,
wracajmy z pośpiechem.

Napewno już w domu
szukają cię wszyscy —
mamusia i niania,
i sąsiedzi blizcy.

— Napewno, dziadusiu,
szukają, napewno
i bardzo się martwią,
co stało się ze mną.

Nie traćmy więc czasu —
ja już wracać mogę.

— Ja również — rzekł dziaduś.

— Więc ruszajmy w drogę!
Ruszyli. I oto
nasz Wojtuś kochany
powraca z dziadusiem
do tatka i mamy.
A chociaż się zmęczył —
bo spacer był duży —
śpiewa krakowiaki
i rad jest z podróży.

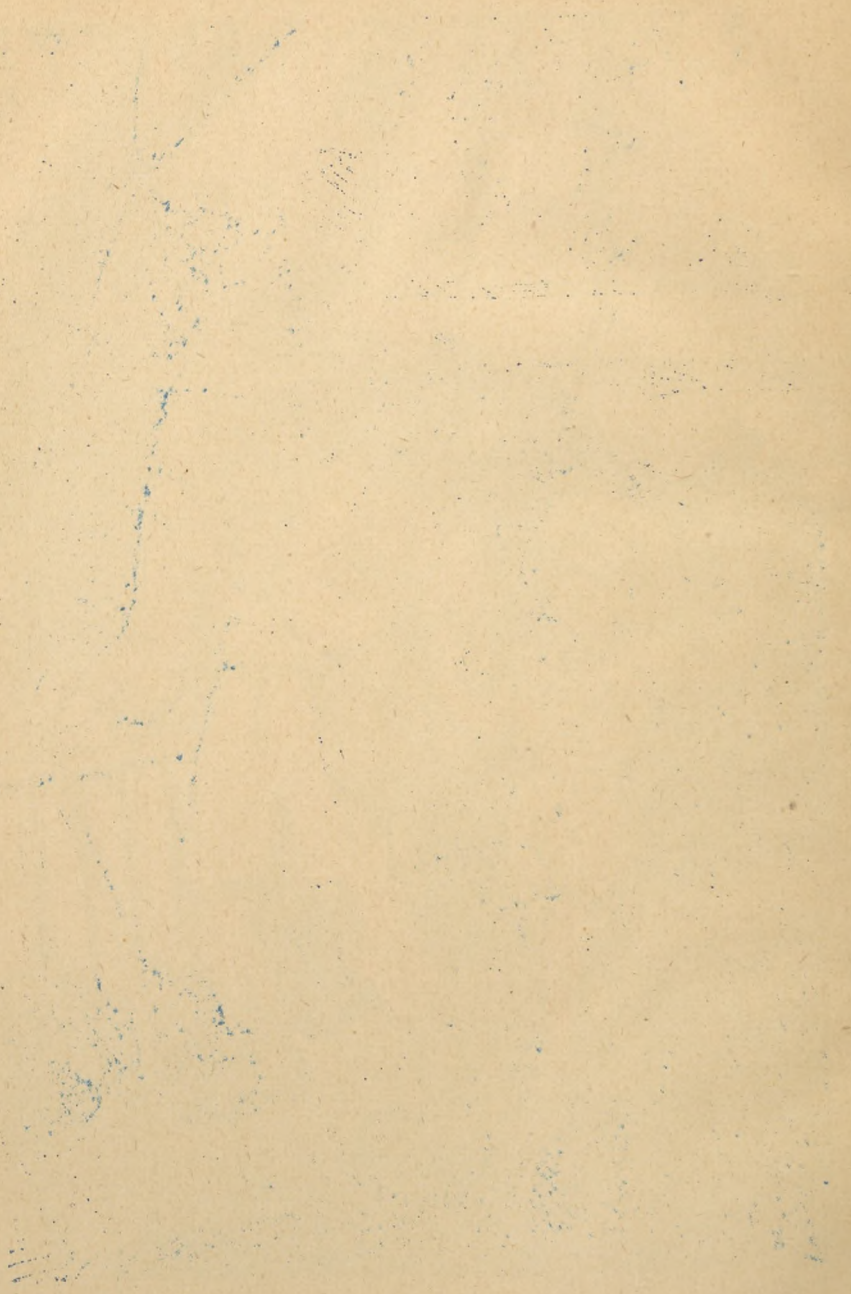

Nasz Wojtuś kochany powraca z dziadusiem do tatka i mamy

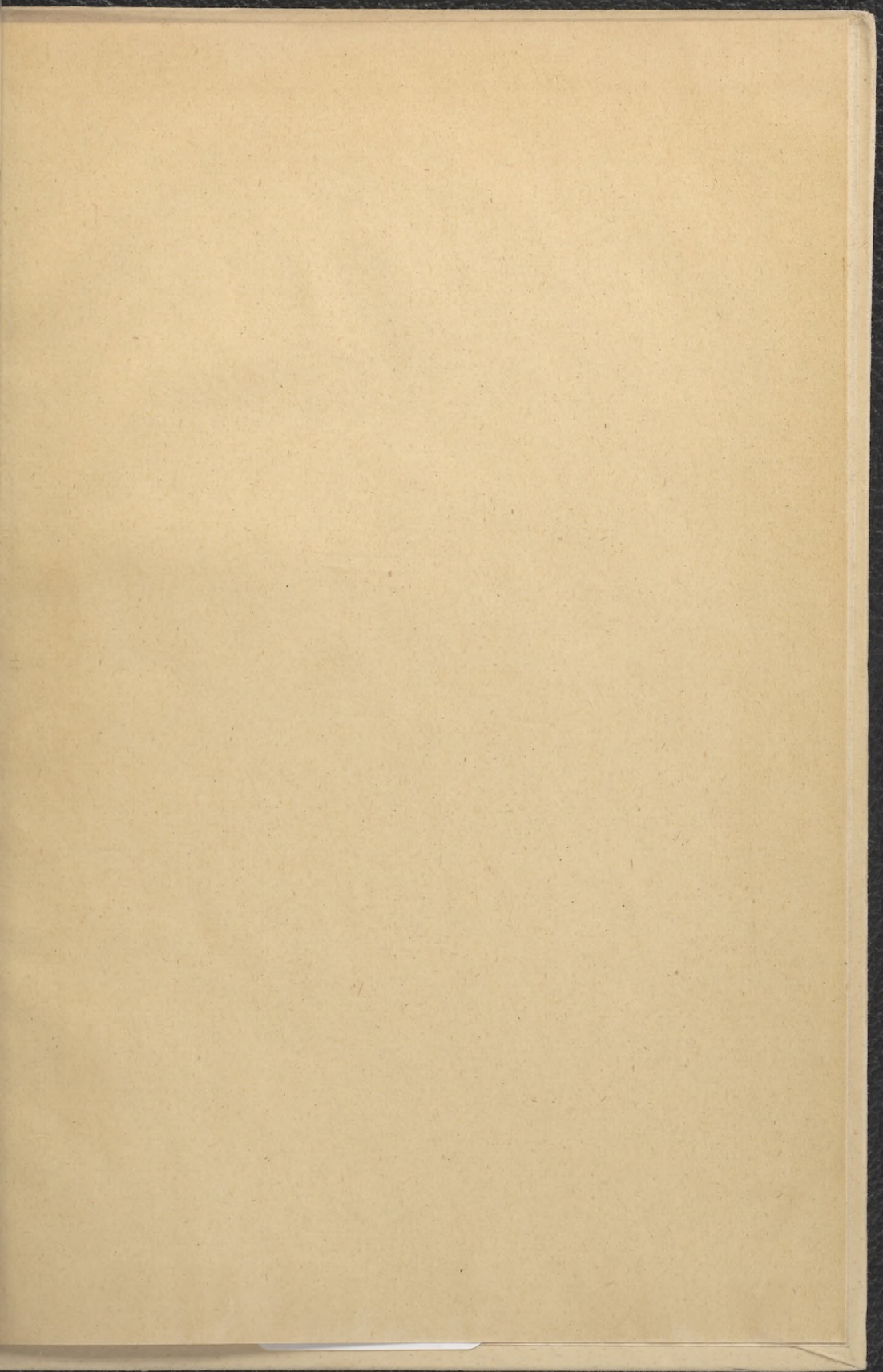

VERY Faint, illegible text or markings at the bottom of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

10221/32

Biblioteka Narodowa
Warszawa

30001018598061

21.XII.1937